

SLAKTING: - Ingen antydte masseslakting, og slik retorikk risikerer bare å polarisere og ta fokus fra den svært viktige saken vi faktisk står overfor, mener Bjørn Nylander. **FOTO: PRIVAT**

- Ingen har antydte masseslakting

Bjørn Nylander er biolog, landbruksrådgiver, gardbruker og nummer to på lista til Miljøpartiet de grønne i Vang. Han mener Senterpartiet gjør oss alle en bjørnetjeneste ved å bruke en forenklet retorikk i et komplisert spørsmål.

MARIT BEATE KASIN
marit.kasin@avis-valdres.no

VANG: Nylander viser til at klimaendringene vi er midt i er menneskehetens største utfordring noensinne.

- Endringene vi globalt må gjøre i de kommende årene er så omfattende at de noen ganger kan føles umulige og vanskelige å absorbere. Likevel er endringen nødvendig og må starte umiddelbart. Heldigvis har vi allerede gjennom Parisavtalen et rammeverk der Norge, sammen med nesten alle andre land i verden, kan samarbeide, sier MDG-politikeren og gardbrukeren i Vang. Rapporten Klimakur 2030 ble produsert for å undersøke hvilke tiltak som trengs fram til 2030 for å redusere Norges utslipp av klimapåvirkende gasser med minst 50 prosent, som er det opplagte målet i henhold til Parisavtalen.

- Feil retorikk

- Et av tiltakene i landbrukssektoren som gir størst utslippsreduksjon til lavest kostnad ifølge rapporten, er å foreslå nye kostholdsretningslinjer og derved redusere forbruk og produksjon av storf og andre drøvtyggere. Drøvtyggere har stor klimapåvirkning fordi de produserer metan - en kraftig klimagass. Å redusere antall drøvtyggere er således en relativt enkel, billig og også målbar måte å

reducere klimaeffekten, sett fra et myndighetsperspektiv. Imidlertid har ingen antydte masseslakting, og slik retorikk risikerer bare å polarisere og ta fokus fra den svært viktige saken vi faktisk står overfor, mener Nylander.

- Vi trenger ikke motsetninger

Han mener likevel at Knutsdatter Strand og han selv er enige om mye. Begge brenner sterkt for norsk landbruk og vil at landbruket fortsatt skal være livskraftig.

- Vi har snakket lenge på telefonen og diskuterte behovet for fortsatt kunnskapsoppbygging i landbruket, viktigheten av beiting og produksjon på lokale ressurser, tiltakene som landbruket allerede har tatt i klimaområdet med for eksempel den nye klimakalkulatoren og problemene med å presentere nasjonale retningslinjer uten lokal tilpassing. Vi er enige om at mange av tiltakene som er foreslått i Klimakur 2030, er både gode og korrekte. Marit er bekymret for at en kraftig reduksjon i antall drøvtyggere vil få store konsekvenser for landbruket i Valdres og det er jeg helt enig i. Men spørsmålet mitt til Marit er: Hvilke andre tiltak kan vi ta som gir en målbar utslippsreduksjon i den grad det kreves uten å redusere antall dyr? Hun hadde ikke noe direkte svar på dette, men lovet å sende meg en liste over hvilke tiltak Sp foreslår slik at vi kan ha en videre diskusjon. Det setter jeg stor pris på. I den situasjonen vi er i nå, trenger vi ikke lete etter motsetninger eller forskjeller, men alle gode krefter må trekke i samme retning. Det er ingen som har den eneste riktige løsningen.

Nytt regnestykke

- Vi har regnet på hvilke konsekvenser Klimakur-tiltakene vil ha for landbruket i Nord-Aurdal. Det er dramatisk lesing.

MARIT BEATE KASIN
marit.kasin@avis-valdres.no

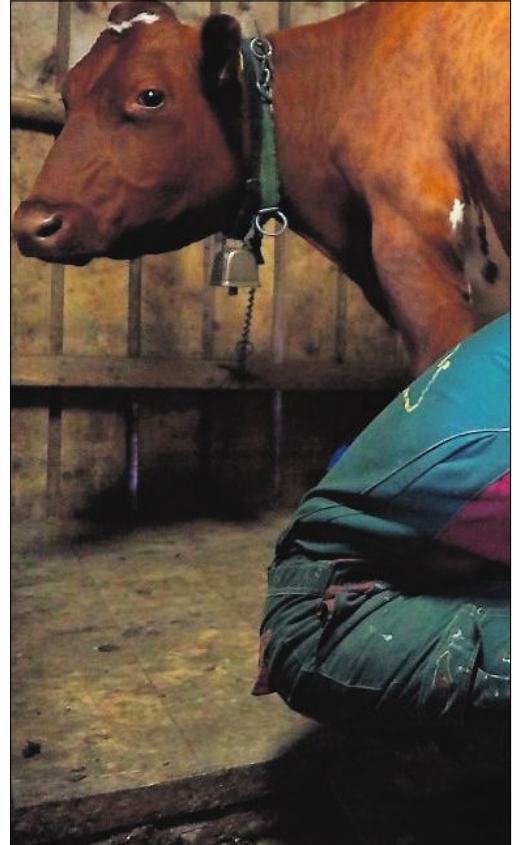
NORD-AUDAL: Det mener Marit Knutsdatter Strand, stortingsrepresentant for Oppland Senterpartiet, som sier at framlegget til statsbudsjett for 2021 har satt fyr i debatten om Klimakur-rapporten igjen.

Ingen grunn til å tro at landbruket spares

- Regjeringen har satt seg som mål å kutte utslippene av klimagasser med 50-55 prosent fra 1990-nivå innen 2030. Men nye framskrivninger i forslaget til statsbudsjett for 2021 viser at utslippene med dagens politikk kun ligger an til å gå ned med 20,8 prosent. Framskrivninger i statsbudsjettet viser at Norge må stramme klimapolitikken kraftig inn for å nå klimamålet for 2030 - eller lene seg på kvoter, sier stortingsrepresentanten fra Valdres, som viser til det klima- og miljøminister Rotevatt sa til NTB 7. oktober:

«Framskrivningene er en vurdering av hvor vi kommer dersom dagens politikk består de neste ti årene, men vi strammer inn politikken og legger fram en klimaplan seinere i år. Dette budsjettet er en rekordstor satsing på klima og miljø».

- Basert på det klima- og miljøministeren sier, er det ingen grunn til å tro at landbruket kan spares. Denne høsten skal regjeringa legge fram en stortingsmelding om norsk klimapolitikk mot 2030. I skuffen har regjeringen liggende et forslag i rapporten Klimakur 2030 om å kutte antall husdyr i Norge drastisk. Sp frykter re-

STORTINGSREPRESENTANT: - Basert på det klima- og miljøministeren landbruket kan spares, sier Marit Knutsdatter Strand.

gjeringen vil legge opp til masseslakt av norske husdyr for å redde klimaet, sier Knutsdatter Strand.

Konsekvensene for landbruket

Rapporten Klimakur 2030, som Miljødirektoratet la fram i slutten

- Vil klare å gå over til

Naturvernforbundet støtter målet om en like sterk reduksjon i forbruket av kjøtt som foreslått i Klimakur 2030, til fordel for plantebasert kost og fisk.

MARIT BEATE KASIN
marit.kasin@avis-valdres.no

VALDRES: Det sier Fred Kuyper, leder i Naturvernforbundet i Valdres.

- Redusert kjøttforbruk og økt produksjon av matvekster fører til vesentlige utslippskutt og åpner for betydelig økt selvforsyning. Men det er helt essensielt at reduksjon i forbruket av rødt kjøtt må samordnes med tiltak for bevaring av biologisk mangfold og fordrer en landbrukspolitikk som premierer bruk av lokale, fornybare ressurser. Antall beitedyr kan

derfor ikke reduseres tilsvarende reduksjonen i forbruket av rødt kjøtt, sier Kuyper.

En inngripende omlegging

Naturvernforbundet mener at Klimakur 2030 bør gå inn for en landbrukspolitikk som premierer ekstensiv arealbruk og utnyttning av lokale ressurser framfor intensiv produksjon. Det vil føre til økt lønnsomhet i et husdyrhold med lavere ytelse per dyr og gi økt interesse for beiting på arealer som i dag grov igjen. Dette er avgjørende for å kunne stoppe tapet av arter som er avhengige av kulturlandskapet. Samtidig mener forbundet at tilskuddsordningene bør favorisere produksjon av melk framfor kjøtt.

Kuyper mener det er naturlig at en stortingsrepresentant fra Valdres er opptatt av en sak som vil

ha store konsekvenser for den næringen hun i betydelig grad representerer som politiker.

- Tallene hun viser til, selv om de er en «verst mulig situasjon», er dramatiske for mange som arbeider i landbruket.

Han viser til at Senterpartiet ønsker å framstå som et miljøvennlig parti, hvor også klimasaken er et sentralt tema.

- I et slikt perspektiv er det viktig at Marit K. Strand uttaler seg balansert om konsekvenser for landbruket når man skal oppnå målsætninger med Klimakur 2030. Alle næringer i Norge, ja i verden, skal delta i en inngripende omlegging for å nå Parisavtalens intensjoner.

Mer plantemat

Naturvernforbundet og en rekke andre organisasjoner krever en

ikke fra Sp

er sier, er det ingen grunn til å tro at

av januar, foreslår å kutte jordbruksutslipp med 5,1 millioner tonn. Den slår blant annet fast at redusert kjøttinntak og kjøttproduksjon kan føre til store ut-

slippskutt. I Klimakur-rapporten heter det blant annet at: «Tiltak som reduserer behovet for bruk av biomasse og presset på landarealer har vært prioritert i Klimakur 2030. I jordbrukssektoren handler dette blant annet om tiltak for overgang fra rødt kjøtt til plantebasert mat og fisk, forbedret grovførkvalitet, økt beiting for melkekyr, samt redusert matsvinn».

Senterparti-gruppa har tatt på seg oppgava med å regne ut konsekvensene for landbruket. De har brukt Oppland og Nord-Aurdal som case. Utregningene er gjort av Agri Analyse på oppdrag av henholdsvis Bondelaget (fylkesutregning) og stortingsgruppa til Sp (kommuneutregning):

Utregninga viser en nedgang på 38,7 prosent i antall sauebruk, og en nedgang på 46,4 i antall produsenter med ammekyr. Tallene er usikre, og stortingsrepresentanten erkjenner at disse tallene tar høyde for et verst tenkelig scenario.

EKSEMPELKOMMUNE: Nord-Aurdal

Dyr	Bruk 2018	Fjøs borte 2018-Klimakur 2030	Bruk 2030	Prosentvis nedgang
Sau/lam	62	-24	38	38,7%
Ammekyr	28	-13	15	46,4%
Totalt	90	-27	53	41,1%

Utregningene er gjort av Agri Analyse.

I tillegg er det estimert at melkekyr blir redusert med om lag 15 prosent som følge av Klimakur og pga. eksport-

Skremsel?

Utspillet til Sp om «masseslakt av husdyr» blir også kritisert for bruk av en retorikk hvor de spiller på frykt og følelser i en allerede presset næring, framfor å faktisk ta inn over seg de alvorlige utfordringene verdens står foran. Til det svarer Knutsdatter Strand følgende:

- Senterpartiet er opptatte av å få praktisk klimapolitikk som gjør folks hverdag bedre. Våre tiltak skal basere seg på fornuft og forskning. MDG kan tenke seg om hvor vidt karakteristikkene de bruker om også passer for debatten rundt kjøtt. Vi løfter fram en bekymring, som kan bli realiteten, selv om det ikke er vedtatt kuttet i kjøttproduksjonen enda. Jeg er en av dem som mener vi bør kunne spise norsk kjøtt med god samvitthet, uten å gjøre oss enda mer avhengig av import. Norske, lokale råvarer som blant annet samvirke og reko-ringene i Valdres mener jeg folk skal kunne spise med god samvitthet.

stopp for Jarlsbergost og generell forventet nedgang i meierikonsum.

REDUKSJON: Tallene viser en reduksjon på 38 prosent på sauebruk. - Det er bare trist, mener Knut Arne Fjelltnun.

FOTO: EGIL HEGGEN

- Det er ikke masseslakt som redder klimaet

- En reduksjon på 38 prosent på sauebruk er bare trist. Det burde i et klimaperspektiv heller vært en økning på 38 prosent.

MARIT BEATE KASIN
marit.kasin@avisa-valdres.no

NORD-AURDAL: Knut Arne Fjelltnun er Sp-ordfører i Nord-Aurdal, kommunen som blir brukt som eksempel i regnestykket til Sp. Han er tidligere bonde og glad for at partikollega Marit Knutsdatter Strand setter fokus på klimakonsekvensene for landbruket.

- Vi trenger mat og Norsk matproduksjon. Hva er vel da mer miljøvennlig enn å produsere maten i fjellbygdene der mye er basert på utmarksbeite. Jeg er i hvert fall helt overbevist om at det er ikke masseslakt av norske husdyr som redder klimaet. Vil vi redusere i klimautslipp, må vi ta tak der vi virkelig har utslipp. Jeg tenker at vi må redusere på transport globalt, spesielt flytrafikk og båttransport som går på tungolje. Vi må etter hvert produsere mer kvalitetsvarer. Vi må gå bort fra den bruk og kast mentaliteten vi generelt ser i samfunnet i dag, mener Fjelltnun.

Frykter for framtida

Fjelltnun sier han frykter for framtida til landbruket i Nord-Aurdal og fjellregionene generelt, med de signalene Miljø-

direktoratet sammen Klima og miljøministeren kommer med.

- Det er triste tall rapporten viser. Det er jo grasproduksjon og beitedyr som er det store fortrinnet til landbruket i fjellbygdene. Jeg greier ikke se hvordan en kan få mer klimavennlig mat enn det som er basert på grasproduksjon og utmarksbeite i Valdres. En reduksjon på 38 prosent på sauebruk er bare trist. Det burde i et klimaperspektiv heller vært en økning på 38 prosent, mener Fjelltnun.

Beitedyr må prioriteres i fjellregionene

Han mener at det aller viktigste er at vi i Norge i størst mulig grad er selvforsynte og produserer vår egen mat. Det er all import og transport som er klimaversting, mener Fjelltnun.

- Vi må utnytte utmarksbeite i mye større grad. Her ligger det store uutnyttede ressurser. I melkekyr-besetninger tror jeg vi i framtida må redusere noe i bruken av kraftfôr, og i større grad bruke grovfôr og utmarksbeite. Ytelsen per ku vil nok gå ned. Da må vi være innstilte på å legge drifta deretter. I Norge må vi dyrke korn der det er klimatiske forhold for kornproduksjon og kornproduksjon må økes i Norge og vi må få på plass et beredskapslager for korn, mens grasproduksjon og beitedyr må i mye større grad prioriteres i fjellregionene, mener Sp-ordføreren.

mer plantemat

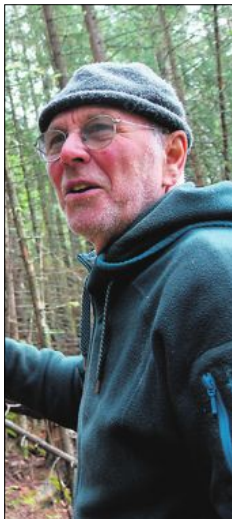
politikk som gir oss mest mulig sysselsetting for minst mulig klimafotavtrykk.

- Vi forventer at kravene innfris i løpet av neste regjeringsperiode. I løpet av de neste ti årene skal Norges klimagassutslipp mer enn halveres. Norske klimagassutslipp går ned, men takten må økes betydelig for at vi skal nå målet om 55 prosent kutt innen 2030.

Parallelt med å redusere klimautslipp må en sikre at naturmangfoldet ikke forringes ytterligere. Konkrete tiltak som foreslås er: Redusere matsvinn, stans i nydyrking av myr, karbonlagring med biokull. Husdyrgjødsel til biogass, drenering, tilbakeføre tidligere dyrka myr til våtmark, og redusere mengde nitrogen gjødsel og mer kløver i dyrka eng.

- Av Norges 10 millioner dekar dyrkajord er det mulig å dyrke korn, belgvekster, grønnsaker, potet, frukt og bær på 5,6 millioner dekar. Kjøtt- og melkeproduksjon bør baseres på lokale, fornybare ressurser og ikke på grovfôr basert på kunstgjødsel og importert kraftfôr. Naturvernforbundet har stor tro på at den norske bonden da vil klare å gå over til mer plantemat der forholdene ligger til rette for det, og bedre utnyttelse av beiteressursene i naturbeitemark og utmark. Et allsidig jordbruk som utnytter de naturlige forutsetningene for matproduksjon, er et viktig element i bærekraftig utvikling.

NATURVERNER:
Tilskuddsordningene bør favorisere produksjon av melk framfor kjøtt, mener Fred Kuyper.

KJØKKENFORNYELSE

Vi bytter dører, skuffer, benkeplater, vask og leverer hvitevarer, uansett type og alder på ditt kjøkken!

Gratis befaring og kostnadsoverslag
Ring 9587 6841 for avtale

Gjør et kjøp:

-40%

på utvalgte dørmønstre

Bestilling før 20.12

Levering innen 31.1.21

Vi skaffer rørlegger og elektriker og kan legge nytt gulv i forbindelse med at ditt kjøkken får ny fasade

proform
www.proform.as